

روش‌های اصولی تشویق و تنبیه فرزندان مان کدام است؟

یک روان‌شناس گفت: تشویق و تنبیه اصولی باید به گونه‌ای باشد که در نهایت فرزندان نتیجه عمل نیکو و عواقب رفتار ناپسند خود را تشخیص دهد.

یک روان‌شناس گفت: تشویق و تنبیه اصولی باید به گونه‌ای باشد که در نهایت فرزندان نتیجه عمل نیکو و عواقب رفتار ناپسند خود را تشخیص دهد.

«فریبا احمدی» در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، منطقه زنجان، اظهار کرد: تشویق در لغت به معنای کار کسی را ستودن، به شوق آوردن و او را دلگرم کردن است و در مقابل تنبیه عبارت است از آگاه کردن فرد نسبت به نتایج نامطلوب رفتارش، از این رو وقتی در تعلیم و تربیت از تشویق و تنبیه فرزندان صحبت می‌شود منظور این است که آن‌ها را با رفتارهای درست و نادرست آشنا کنیم و البته این آشنایی باید با روش‌های صحیح و اصولی باشد.

این روان‌شناس ادامه داد: در واقع تشویق درست، به جا و به موقع باعث رشد اعتماد به نفس در کودک می‌شود و در نهاد او تأثیر فوق‌العاده‌ای بر جا می‌گذارد. از همین رو کودک بدون این‌که اجباری بالای سرش باشد به انجام کارهای نیکو ترغیب می‌شود.

وی افزود: متأسفانه برخی والدین تنها راه تربیت فرزندان‌شان را تنبیه بدنی می‌دانند و کتک زدن هنوز هم در برخی خانواده‌ها تا حدودی رایج است. در حالی که امروزه روان‌شناسان راه‌های بهتری به جای اعمال خشونت فیزیکی به والدین پیشنهاد می‌کنند، چون این نوع از تنبیه عوارض متعدد و طولانی مدتی در رفتار و روحیه کودک دارد، به طوری که گاهی در شخصیت فرد ماندگار شده و به شکل‌گیری اختلالات جبران‌ناپذیری منجر می‌شود.

احمدی تصریح کرد: پاداش و تنبیه زمانی موثر است که متناسب با عمل، به موقع و متناسب باشد. همچنین تشویق نیز باید هر چند وقت یک بار و فقط در برابر کارهای برجسته انجام شود نه به صورت همیشگی و برای هر کاری، چون در این صورت کودک را شرطی کرده، تأثیر خود را از دست می‌دهد و والدین باید به مرور زمان تشویق‌های بزرگتری برای فرزندان در نظر بگیرند. این روان‌شناس همچنین با تأکید بر این‌که تشویق باید واقعی و نه فقط برای دلخوشی باشد، گفت: نباید هنگام تعریف و تمجید از فرزندان به نکات منفی او اشاره کنیم. مثلاً این‌که بگوئیم «آفرین، اصلاً فکر نمی‌کردم تو بتوانی این کار را انجام دهی» نه تنها تشویق محسوب نمی‌شود، بلکه لطمه زیادی به اعتماد به نفس کودک وارد می‌کند. علاوه بر این، اگر فرزندان در یک زمینه خاص تبحر دارد باید حتماً آن را شناسایی کرده و زمینه را برای پرورش پشتکار در او فراهم کنیم.

احمدی خاطرنشان کرد: اگر تشویق با عمل نیک فرزندان متناسب نبوده و خیلی بزرگتر از آن باشد، کودک دچار خودبزرگ‌بینی شده و متوقع بار می‌آید. از این رو مشاوران به جد معتقدند که اگر شخصی در سنین بحرانی لوس و متوقع بار بیاید به سختی می‌تواند در سال‌های جوانی با مشکلات طبیعی زندگی کنار آمده و خیلی زود دچار اختلالات روحی می‌شود.